

Kāds ir Latvijas skolēna digitālais IQ?

Zanda Rubene

Latvijas Universitātes Pedagoģijas, psiholoģijas un
mākslas fakultātes Pedagoģijas nodaļas vadītāja, profesore

2017. gada 30. maijā

54,7%

Lieto internetu > 3 h dienā

81%

Savienoti ar mobilo telefonu
ar WiFi pieslēgumu

Gana augstu novērtē savas
praktiskās prasmes, tomēr atzīst,
ka papildus zināšanas noderētu

Vairums izmanto drošu paroli,
aizsargā mobilo tālruni ar paroli un
zina, kā sociālo tīklu uzstādījumos
aizsargāt savu privātumu

Latvijas jaunieši
14–17 gadu vecumā

TOP tiešsaistes vietnes

Instagram	84%
Youtube.com	82%
E-klase.lv	69%
Facebook	66%
Snapchat	51%
Draugiem.lv	47%

73%

Sociālajos tīklos ir **vairāk draugu**
nekā reālajā dzīvē

83%

Populārākais saziņas rīks **WhatsApp**

Pārsvarā tiešsaistē uzturas **mājās**
un skolā

78%

Problēmsituācijas tiešsaistē parasti
risina pats, neiesaistot pieaugušos

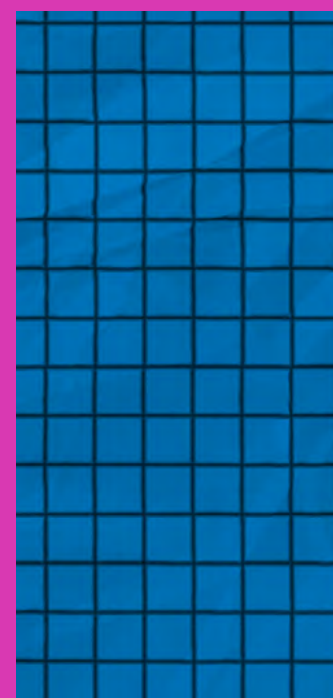
==

Vairums laiku internetā
novērtē kā interesantu
un izklaidējošu,
taču **tikai nedaudz
vairāk par 1/2** kā jēgpilnu
un noderīgi pavadītu

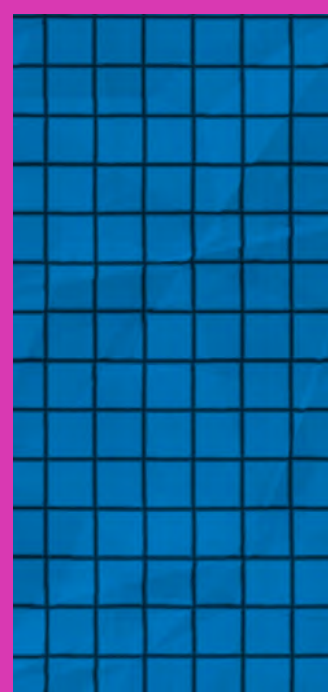
KO JAUNIETIS DARA TIEŠSAISTĒ?

76%

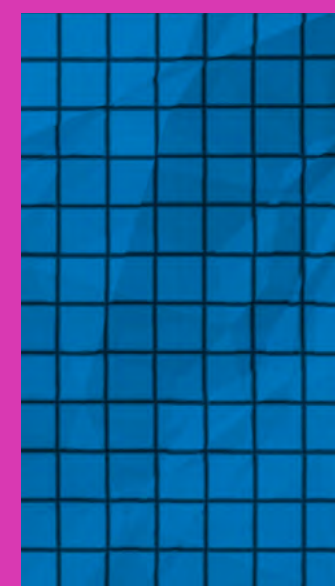
Seko draugu aktivitātēm

75%

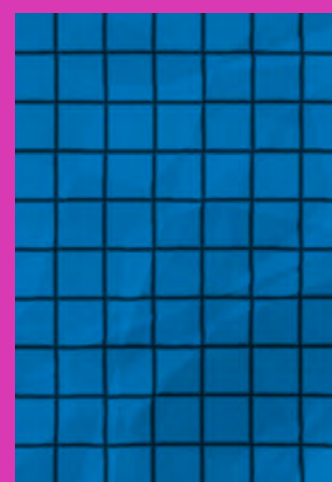
Sazinās ar ģimeni un draugiem

64%

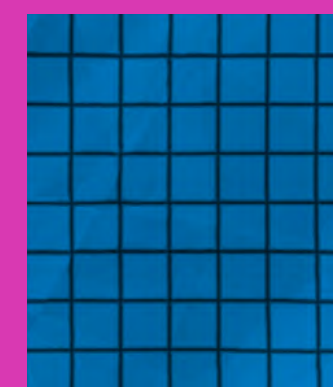
Mācās vai meklē informāciju mācībām

53%

Klausās mūziku

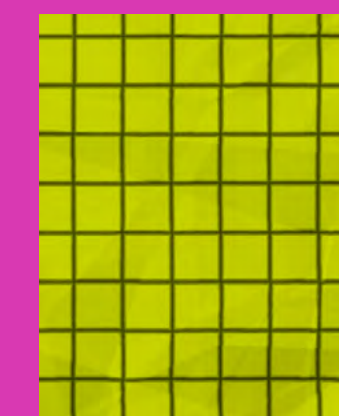
43%

Lasa jaunākās ziņas par svarīgiem notikumiem Latvijā

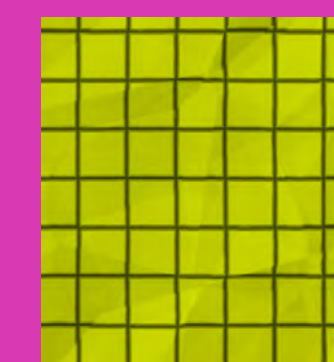
NEKAD

46%

Neiepērkas internetā

40%

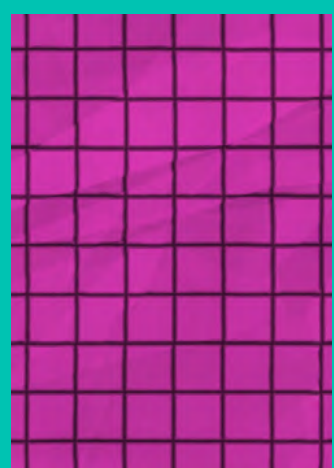
Nav veidojuši tiešsaistes dokumentus

VĒRTĒ SEVI PĀRLIECINOŠI

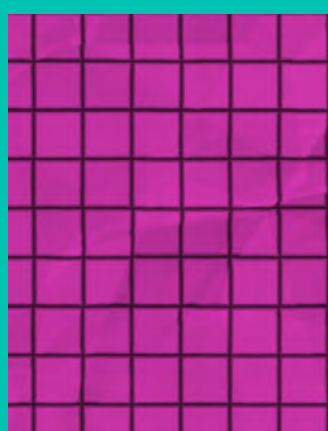
PRAKTISKAS IEMAŅAS

97%

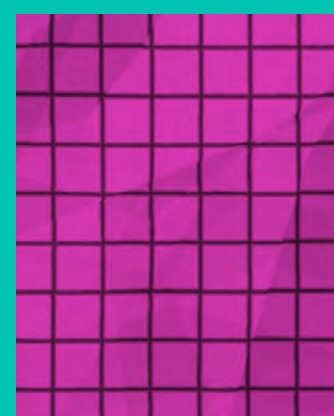
Prot lietot
e-pastu un
kalendāru

89%

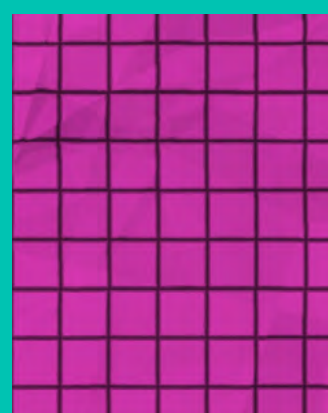
Prot filmēt
un publicēt
video

86%

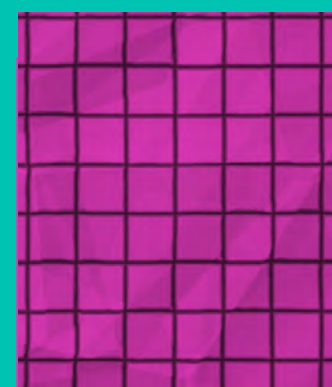
Pārliecināti
par foto-
grafēšanas
īemaņām

85%

Ir zinoši par
privātuma
uzstādījumiem
un drošām
parolēm

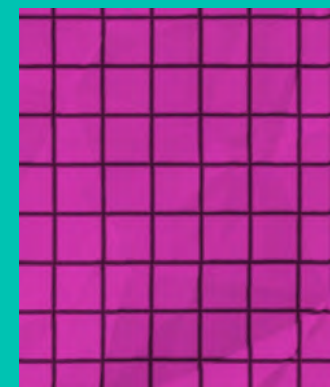
80%

Zina, kas ir
autortiesības

KRITISKĀ DOMĀŠANA

81%

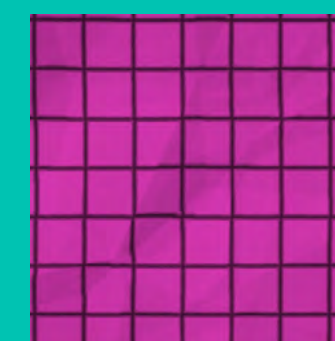
Prot atpazīt
reklāmas
materiālus

73%

Prot pār-
baudīt, vai
informācija
ir patiesa

70%

Atpazīst, ka
mājaslapa
ir droša

TAČU PRAKTISKI ...

Šokējoši! 78% skolēnu ir atkarīgi no viedtālruniem! Dalies ar šo ziņu!

52%

Neticu, ka tā varētu būt taisnība. Iespējams, kāds tikai vēlas pievērst sev uzmanību. Pārbaudišu pirms dalīšos ar šo ziņu

48%

Jā, visi mani draugi lieto viedtālrunus, tā ir patiesa ziņa, jo minēti konkrēti skaitļi

Šis ir stilīgākais telefons

57%

Tas ir emocionāls apgalvojums

43%

Tas ir racionāls apgalvojums

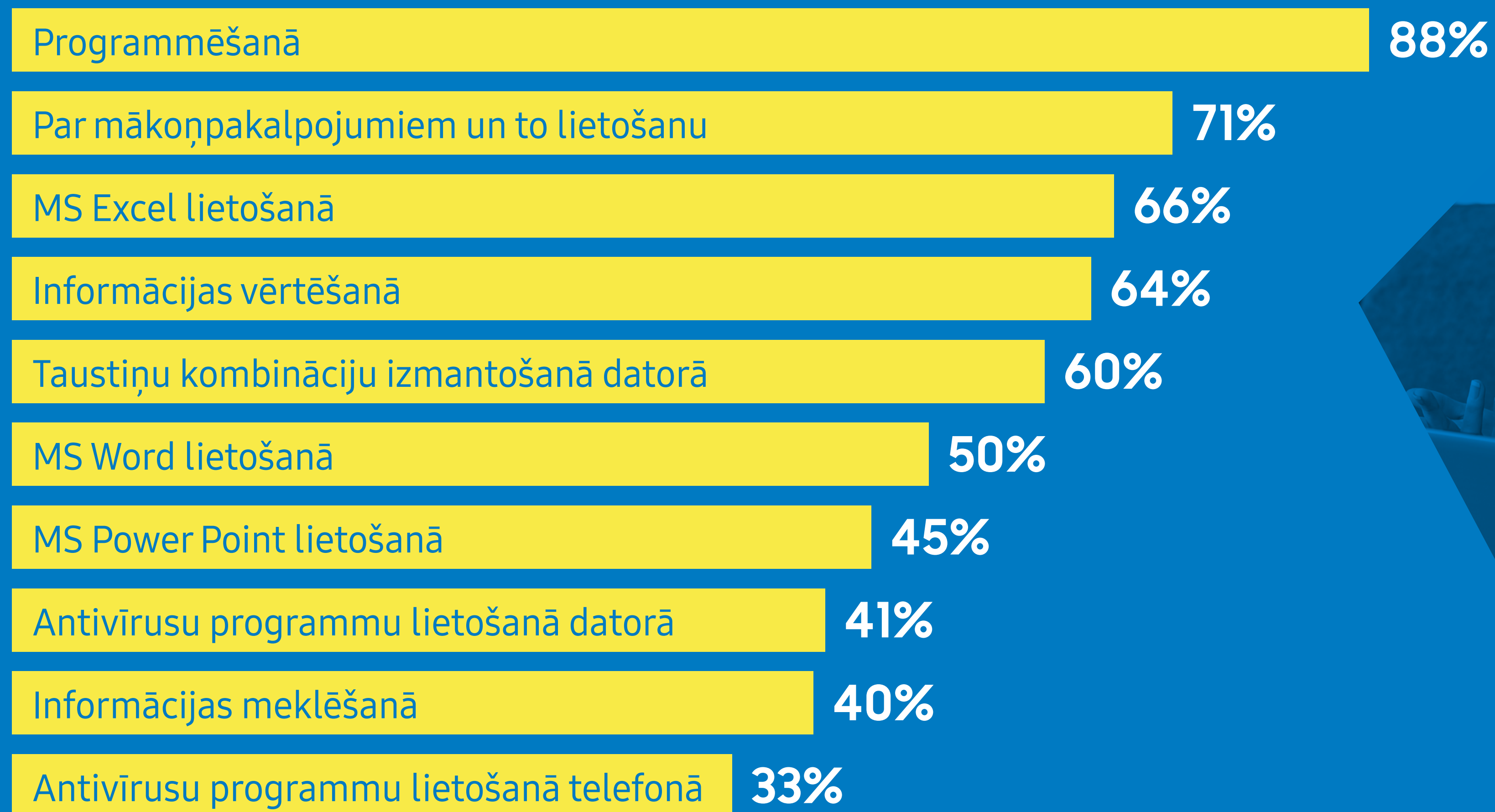
Ja ziņas pamatā ir pētījums, tad ziņa vienmēr ir ticama un sniedz visaptverošu viedokli tēmā

60%

Nē, jāpārbauda pašam, atrodot pētījumu vai jāsalīdzina ar citu avotu, jo pētījuma datus var interpretēt dažādi

40%

Jā, jo dati ir racionāli un tos nevar safabricēt. Galvenais, lai ir atsauce uz pētījumu un minēts zinātnieka uzvārds

NODERĒTU PLAŠĀKAS ZINĀŠANAS

61%

Sociālajos tīklos **vieglāk paust viedokli** nekā dzīvē

50%

Esmu **jutis skaudību** par citu dzīvi, sekojot viņu sociālo tīklu aktivitātēm

50%

Sociālajos tīklos esmu atzīmējis **svarīgāko informāciju** par sevi

45%

Esmu **nožēlojis** internetā publicētu ierakstu vai foto

45%

Esmu **ticis aizskarts** vai apvainots sociālajos tīklos

42%

Esmu sūtījis draugam foto vai video, kura nonākšana sociālajos tīklos man liktos **apkaunojoša**

36%

Apstiprinu draudzību arī ar cilvēkiem, kurus **nepazīstu**

RISKI

66%

Neglabā attālināti tālruna kontaktus un informāciju

40%

Pārsvarā izmanto **vienu paroli**

36%

Telefonā nav **nevienas izglītojošas** aplikācijas

29%

Lietojot internetbanku vai sociālos tīklus, **ne vienmēr izlogojas**

28%

Sociālo tīklu **profilēm nav jābūt slēgtiem** un pieejamiem tikai apstiprinātajiem draugiem

10% nezina,
kā uzstādījumos
to uzlikt!

RISKI

SECINĀJUMI

Interneta lietošana ir “iekapsulējusies” brīvā laika un izklaižu sfērā, mācību un praktisku sadzīves uzdevumu risināšana – nav prioritāte

Attēlos fiksēta ikdienas dzīves notikumu aplūkošana – iespējams starppersonu komunikācijas prasmju mazināšanās risks

Pārlicība par iespējamās drošības apdraudējumu un maldināšanas mēģinājumu internetā atpazīšanu – tomēr izpratne par minētajām parādībām ierobežota

Labas prasmes ar IKT programmām, taču papildu zināšanas un prasme noderētu

Rīcībspēju bieži stiprina intuitīvi, izmantojot kļūdu un izmēģinājumu metodi

==

Nepieciešams mērķtiecīgi stiprināt
gan skolēnu tehniskās prasmes IKT jomā,
gan veicināt jēgpilnu to izmantošanu
mācību un reālu sadzīvē nepieciešamu
uzdevumu veikšanai